

Filiala „Transilvania”
 Filiala „L. Rebreanu”
 Filiala „Ovidius”
 Filiala „A. Mickiewicz”
 Filiala CAIE
 Filiala N. Titulescu
 Filiala „Târgoviște”
 Filiala „Ștefan cel Mare”
 Filiala „Alba Iulia”
 Filiala „M. Ciachir”
 Filiala „M. Lomonosov”
Diplomă de merit (11)
 Filiala „Târgu-Mureș”
 Filiala „Maramureș”
 Biblioteca Centrală
 Filiala Codru
 Filiala Traian

Filiala „I. Mangher”
 Filiala „T. Arghezi”
 Secția managementul resurselor informaționale
 Secția promovare și comunicare
 Secția studii și cercetări
 CNEPB
Diplomă de mențiune (8)
 Filiala V. Bielinski
 Filiala „A. Donici”
 Filiala M. Drăgan
 Filiala M. Costin
 Filiala „L. Ukrainka”
 Filiala „H. Botev”
 Filiala BPD
 Filiala „O. Ghibu”

RANDAMENTUL INVESTIȚIILOR ÎN PROGRAMUL *PROVOCAREA VERII*

Tatiana COȘERI,
director adjunct

Un impact vizibil asupra reușitei unui program inovativ o are dimensiunea resurselor. În matricea generală a Programului *Provocarea verii* ea a fost esențială. Într-un mod robust este dificil de a atinge obiectivele scontate fără utilizarea adecvată a resurselor.

Resursele sunt necesare pentru asigurarea performanței și obținerea rezultatei concludente. În perioada estivală au fost utilizate două tipuri de resurse:

- Intangibile: oameni;
- Tangibile: resurse materiale, costuri.

Oamenii. Șefii de filiale au identificat bibliotecarii care vor face parte din echipă. Abilitățile și talentele celor 35% din personalul de specialitate au fost aplicate în funcție de componentele programului. Bibliotecarii au descoperit în 12 săptămâni noi dimensiuni cognitive pe care cu brio le-au împărțit în 3 817 ore. Elemente-

le inovative și complexitatea activităților desfășurate în 50 de zile au adăugat culoare rețelei Bibliotecii Municipale, demonstrând încă o dată spiritul echipei și aspirațiile spre perfecțiune. Zilele de vară ale utilizatorilor au fost transformate în adevărate experiențe de neuitat cu utilitate practică. Iar bibliotecarii au avut premise favorabile de a implementa cu multă dăruire inovația de succes, să descopere idei și domenii. Caracterul prospectiv al programului a contribuit ulterior la identificarea oportunităților de îmbunătățire a cunoștințelor bibliotecarilor și la cristalizarea conceptuală. Cu siguranță, rezultatul bun constă într-o conexiune sinergică cu voluntarii și partenerii care au schimbat viziunea bibliotecilor asupra relațiilor cu utilizatorii, cu comunitatea.

Resurse materiale. Un deziderat stringent în orice instituție sunt resursele ma-

teriale. Practicile au demonstrat că eficiența unei activități rezultă din interacțiunile complexe dintre resursele umane și materiale. Oamenii au mai multă productivitate atunci când operează cu ustensile adecvat selectate.

Resursele potrivite au un impact imens asupra organizării clare și coerente a procesului de muncă. Prima ediție a programului s-a desfășurat într-un ritm rapid obținând competențe de viitor. S-a învățat din mers ca să fim orientați spre utilizatori. Evident și aspirațiile de a face excelent dictau noi necesități privind resursele tangibile. Lista bunurilor a fost elaborată în corespundere cu specificul activităților din cele trei componente. Prin procedura de achiziții publice au fost achiziționate mărfurile necesare și într-un timp scurt repartizate în filiale.

Bunurile utilizate pot fi clasificate în trei categorii:

- *pentru explorare și experimente*: busolă, lupă, lanternă, hamac, cort, compas, microscop, telescop, scaunele mici din plastic, cutii mari din plastic, scaune pliabile, scaune cu două trepte; seturi de jocuri cognitive (*Descoperă energia vântului, Detectivul particular, Aventuri culinare, Lumea animalelor, O plimbare în natură, Fizica distractivă, Matematica distractivă, Insula vulcanilor, Laboratorul de cosmetice, Lumea furnicilor, Micul magician, Natura sub lupă*);
- *pentru creativitate*: acuarelă, creioane colorate, lut polimeric, nisip kinetik, hârtie colorată, hârtie creponată, creioane colorate din ceră, cretă, set plastilină, suprafețe de lucru pentru modelare, bețișoare colorate, ace de siguranță, adeziv, foarfece, guașă, pistol și clei cu silicon, bandă adezivă, set de carioci, creioane simple, mapă plic, creioane carbon, hârtie neagră;

- *pentru distracții*: coardă din cauciuc, tablă de șah, baloane colorate, seturi de cifre și litere magnet, set de joacă animale domestice, covoraș puzzle cu litere și cifre, set de jocuri (*Mozaic, Cuvinte încrucișate, Constructor electronic, Constructor 3D, Rubik`s Race*), mingi mici.

Caracterul experiențial al programului necesită mai multe resurse materiale ca: chibrituri, colbe, dantele, mărgelușe, fetru, figurine din plastic, prafuri strălucitoare de diverse culori, fire din lână, sfoară, lumânări decorative, componenți sau reactivi pentru experimente (bicarbonat de sodiu, iod, oțet, ouă, lapte, ulei, coloranți alimentari), pânză, tifon, pahare și farfurii de hârtie, furculițe și linguri de plastic, scobitori etc. Specificul achizițiilor publice a fost un impediment pentru a completa și asigura necesitățile indicate de filiale. Bibliotecarii au dat dovadă de ingeniozitate și au utilizat resursele existente sau au implicat partenerii pentru a interesa participanții. Unele din jocurile destinate explorării științifice erau recomandate pentru un grup mai mic de utilizatori (2 – 3 persoane) sau pentru câteva experimente. Desigur, s-a dorit o mai mare cantitate de jocuri, utilizare mai îndelungată a componentilor chimici. De acest fapt s-a ținut cont. În caietul de sarcini s-a mărit numărul jocurilor accentul fiind pus pe interes, dorință și acțiune.

Costuri. Estimarea valorii programului în termeni de bani este o operațiune necesară. Pe de o parte, ea oferă bibliotecii posibilitatea de a argumenta bugetele pe proiecte, de a elabora devizele de cheltuieli, de a justifica resurselor alocate. Iar pe de altă parte – demonstrarea beneficiilor exprimate în surse financiare pentru participanți în vederea utilizării programului. Dorința și interesul mare din partea părinților se explică prin implicarea celor 2 790 de copii în activități de învățare nonforma-

lă. Evident a crescut credibilitatea în oferta serviciilor, aspirația de a veni la bibliotecă și interesul de a utiliza oportunitățile de obținere a abilităților.

Pentru a determina beneficiul monetar al programului a fost aplicat algoritmul de calculare a rentabilității investiției – *Rata de Recuperare a Investițiilor (ROI)*, care evaluează performanța prin parametrii *investiții (costuri) și beneficii*.

$$ROI = \frac{\text{Beneficiu} - \text{Investiții}}{\text{Investiții}}$$

Investițiile în program au cuprins: *cheltuieli pentru servicii* (energie electrică, apă și canalizare, apă potabilă, servicii Internet, salariul bibliotecarilor), *cheltuieli pentru bunuri* (jocuri, materiale de birotică, resurse informaționale, multiplicarea „Jurnalului participantului”). Analiza serviciilor educaționale și de instruire pe piață ne-a oferit date pentru aprecierea în medie a costului activității analogice. Informația financiară a fost utilă pentru calcularea beneficiului.

Utilizând indicatorii statistici și cei monetari s-a determinat că Rata de Recuperare a Investițiilor este de 3,16 lei. ROI minim acceptabil pentru domeniul serviciilor publice este de 0,30 lei (30 de bani obținuți din fiecare leu investit). Fiecare leu investit în program a adus un beneficiu triplu,

cea ce ar însemna că beneficiul creat depășește investițiile (fiecare leu investit aduce peste 1 leu de beneficii suplimentare). Considerăm un rezultat foarte bun în sectorul non-profit.

Recomandări și lecții învățate pentru următoarele ediții ale programului:

1. Neglijarea resurselor materiale poate provoca eșecul unui proiect.
2. Resursele trebuie temeinic planificate pentru a evita potențialele probleme.
3. Procedura de achiziții publice este etapizată și îndelungată. Licitările să se realizeze în primul trimestru al anului.
4. Personalul de conducere să repartizeze sarcinile din conținutul programului în corelație cu planul concediilor anuale, asigurându-se de disponibilitatea bibliotecarilor.
5. Voluntarii și partenerii sunt resurse cu experiențe mari. Eforturile trebuie orientate spre conectarea oamenilor-specialiști și spre menținerea unor legături strânse. Astăzi experții au o motivație puternică de a fi utili și buni cetățeni comunitari pentru diseminarea practicilor pozitive. Schimbul de experiență fortifică creativitatea și eficiența.

Vara 2019 a fost una memorabilă pentru chișinăuieni. Sperăm la o continuitate a lucrurilor bune cu impact social.